

ด่วนที่สุด บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ.....สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โทร. 0 2280 4085 ต่อ 3311

ที่ นร.1113/ 2157 วันที่ 25 พฤษภาคม 2552

เรื่อง สรุปภาวะเศรษฐกิจไทยไตรมาสแรก และแนวโน้มปี 2552

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

ตามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้เผยแพร่ตัวเลขผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ไตรมาสที่ 1/2552 และแนวโน้มปี 2552 เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2552 นั้น สำนักงานฯ ขอสรุปสาระสำคัญ ดังนี้

1. เศรษฐกิจไทยไตรมาสแรกปี 2552 หดตัวร้อยละ 7.1 ต่อเนื่องจากการหดตัวร้อยละ 4.2 ในไตรมาสสุดท้ายของปี 2551 การหดตัวของเศรษฐกิจในไตรมาสแรกนั้นรุนแรงกว่าที่คาดไว้เนื่องจากเศรษฐกิจโลกเข้าสู่ภาวะถดถอยที่รุนแรงมากขึ้นและล่าสุดในเดือนเมษายนองค์การเงินระหว่างประเทศ (IMF) ได้ปรับลดการประมาณการเศรษฐกิจโลกลงจากที่คาดไว้ในเดือนมกราคมว่าจะขยายตัวร้อยละ 0.5 มาเป็นการหดตัวร้อยละ 1.3

หากปรับปัจจัยฤดูกาลออกแล้วปริมาณกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในไตรมาสแรกของปี 2552 โดยเปรียบกับในไตรมาสก่อนหน้านั้นลดลงร้อยละ 1.9 ต่อเนื่องจากที่หดตัวร้อยละ 6.1 ในไตรมาสสุดท้ายของปีที่แล้ว ซึ่งนับว่าเป็นการถดถอยทางเทคนิค (technical recession) แต่การหดตัวในอัตราที่ช้าลงนั้นชี้ว่าเศรษฐกิจกำลังปรับตัวเข้าสู่ภาวะที่มีเสถียรภาพมากขึ้นและมีโอกาสที่จะผ่านพ้นจุดต่ำสุดได้ในไตรมาสสองของปีนี้ก่อนที่กลับมาขยายตัวเป็นบวกได้ในครึ่งหลังของปี (QOQ)

- 1.1 ผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจโลกถดถอยรุนแรงทำให้การส่งออกสินค้าและบริการท่องเที่ยวของไทยหดตัวมากกว่าในไตรมาสที่ 4/51
 - ผลกระทบจากวิกฤตการณ์ทางการเงินของโลกต่อภาคเศรษฐกิจจริงของประเทศต่าง ๆ มีความรุนแรงมากขึ้นกว่าในไตรมาสสุดท้ายของปีที่แล้ว โดยที่เศรษฐกิจโลกโดยรวมหดตัวร้อยละ 4.0 ต่อเนื่องจากที่เริ่มเข้าสู่ภาวะการหดตัวเพียงร้อยละ 0.2 ในไตรมาส 4/51 ทั้งนี้เนื่องจากความเชื่อมั่นและความมั่งคั่งที่ลดลง และตลาดสินเชื่อตึงตัวมากขึ้น จึงทำให้การใช้จ่าย การลงทุน และการค้าระหว่างประเทศของหลายประเทศลดลงมากและมีผลกระทบต่อเนื่องกับประเทศต่าง ๆ เป็นวงกว้างมากขึ้น

เศรษฐกิจหลักที่หดตัวรุนแรงในไตรมาสแรก ได้แก่เศรษฐกิจสหรัฐฯ (-2.6%) อังกฤษ (-4.1%) ญี่ปุ่น (-9.7%) กลุ่มยูโรโซน (-4.6%) สิงคโปร์ (-10.1%) เกาหลีใต้ (-4.3%) และไต้หวัน (-10.2%) เป็นต้น ในขณะที่เศรษฐกิจจีน อินเดีย และเวียดนามก็ขยายตัวในอัตราที่ชะลอตัวลงมากต่อเนื่องจากปลายปีที่แล้วโดยมีการขยายตัวร้อยละ 6.1, 3.7 และ 3.1 ตามลำดับ ผลกระทบปัญหาเศรษฐกิจการเงินโลกต่อการค้าโลกนั้นรุนแรงมากขึ้น

โดยที่ในไตรมาสแรกการค้าระหว่างประเทศลดลงมากอย่างต่อเนื่อง ล่าสุดในเดือนมีนาคม มูลค่าการส่งออกของหลายประเทศยังลดลงมาก เช่น ญี่ปุ่น (-46.2%) จีน (-17.1% และ -22.6% ในเดือนเมษายน) เกาหลีใต้ (-22% และ -19% ในเดือนเมษายน) ไต้หวัน (-36.1%) สิงคโปร์ (-28.1%) และมาเลเซีย (-26%) ซึ่งมีผลต่อเนื่องให้ประเทศต่าง ๆ ต้องลดการผลิตลง จึงทำให้ประเทศต่าง ๆ มีกำลังการผลิตส่วนเกินในระดับสูงและมีการเลิกจ้างแรงงานมากขึ้น อัตราการว่างงานในหลายประเทศจึงเพิ่มสูงขึ้น เช่น สหรัฐฯ ญี่ปุ่น และยูโรโซนมีอัตราการว่างงานร้อยละ 8.5¹, 4.8 และร้อยละ 8.9 ตามลำดับ

ประเทศหลักที่มีแนวโน้มเศรษฐกิจหดตัวในปี 2552				
% yoy	2551	Q4 2551	Q1 2552	2552f
โลก	2.8	-0.2	-4.0 f	(-2.0) – (-1.5)
สหรัฐอเมริกา	1.2	- 0.8	-2.6	(-3.0) – (-2.5)
กลุ่มยูโรโซน	0.7	-1.5	-4.6	-4.2
อังกฤษ	0.7	-1.0	-4.1	-4.3
ญี่ปุ่น	-0.7	-4.6	-9.7	(-6.0) – (-5.0)
เกาหลีใต้	2.2	-3.4	-4.3	-3.5
ไต้หวัน	0.1	-8.4	-10.2	-7.7
ฮ่องกง	2.6	-2.5	-7.8	-5.0
สิงคโปร์	1.1	-4.2	-10.1	-8.5

ที่มา CEIC และรวบรวมจากหลายแหล่ง

- เศรษฐกิจโลกถดถอยรุนแรงได้ส่งผลกระทบให้การส่งออกสินค้าและการท่องเที่ยวของประเทศไทยหดตัวลงมากในไตรมาสแรกของปีนี้ต่อเนื่องจากที่มีการหดตัวในไตรมาสสุดท้ายของปีที่แล้ว โดยที่ปริมาณการส่งออกของไทยลดลงร้อยละ 17.9 (จากที่หดตัวร้อยละ 8.9 ในไตรมาส 4/51) และมูลค่าการส่งออกในรูปเงินดอลลาร์ สหรัฐฯ ลดลงร้อยละ 19.3 รุนแรงมากขึ้นเมื่อเทียบกับที่ลดลงร้อยละ 9.4 ในไตรมาส 4/51

¹ ล่าสุดอัตราการว่างงานในสหรัฐฯ ได้เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 8.9 ในเดือนเมษายน

สำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติในช่วงไตรมาสแรกนั้น มีจำนวน 3.7 ล้านคนลดลงร้อยละ 15.2 จากช่วงเดียวกันของปีที่แล้วและเมื่อเทียบกับที่ลดลงร้อยละ 19.4 ในไตรมาส 4/51 ก็ นับว่าผลกระทบจากปัญหาต่อเนื่องจากการปิดสนามบินนั้นได้บรรเทาลงและเป็น ผลกระทบที่น้อยกว่าที่คาดการณ์ไว้เดิม

นอกจากนี้ภาวะเศรษฐกิจโลกถดถอย และความต้องการบริโภคที่ลดลง รวมทั้งราคาน้ำมันดิบที่ลดลงมากได้ส่งผลให้ราคาสินค้าเกษตรสำคัญของไทยลดลงอย่างชัดเจน ได้แก่ ราคาข้าวโพด มันสำปะหลัง ยางพารา และปาล์มน้ำมัน (ราคาที่เกษตรกรขายได้ ลดลงร้อยละ 18.4, 44.1, 45 และ 37 ตามลำดับ) ในไตรมาสแรกของปีนี้รายได้เกษตรกร โดยเฉลี่ยจึงเพิ่มขึ้นน้อยมากเพียงร้อยละ 0.9 ซึ่งนับว่าชะลอลงมากเมื่อเทียบกับรายได้ที่ เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 19.7 และ 59.3 ในไตรมาสสามและสี่ของปีที่แล้ว (เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 33 ในปี 2551)

- 1.2 การใช้จ่ายและการลงทุนภาคเอกชนหดตัวร้อยละ 2.6 และ 17.7 ตามลำดับ จากที่มี การขยายตัวร้อยละ 2.1 และหดตัวเพียงร้อยละ 1.3 ในไตรมาสสี่ปี 2551 ซึ่งเป็น ผลกระทบต่อเนื่องจากปัญหาเศรษฐกิจโลกถดถอยที่ทำให้การส่งออกและการผลิตหดตัว จึงทำ ให้มีกำลังการผลิตส่วนเกินสูงและมีการยกเลิกจ้างงานจำนวนมาก อัตราการว่างงานที่ เพิ่มขึ้น และราคาสินค้าเกษตรสำคัญที่ลดลงมาก ประกอบกับความเชื่อมั่นผู้บริโภคที่ ลดลงทำให้ประชาชนจับจ่ายใช้สอยน้อยลง สำหรับภาคธุรกิจเอกชนนั้นโดยรวมยังลดการ ลงทุนลง เนื่องจากยังขาดความเชื่อมั่นในภาวะที่เศรษฐกิจโลกและความต้องการสินค้าใน ตลาดโลกยังถดถอย รวมทั้งยังมีผลกระทบจากปัญหาความขัดแย้งด้านการเมืองของกลุ่มต่าง ๆ ในสังคมไทย ประกอบกับสถาบันการเงินมีความระมัดระวังในการปล่อยสินเชื่อและบรรยากาศ การระดมทุนในตลาดทุนยังไม่สดใส
- 1.3 การผลิตของประเทศหดตัวลงมากในหลายสาขา ได้แก่ การผลิตสาขาอุตสาหกรรม ก่อสร้าง การขนส่งและสื่อสาร การค้าปลีกและค้าส่ง และกลุ่มโรงแรมและภัตตาคาร ในขณะที่ ภาคการเงินยังมีการขยายตัว แต่เป็นการขยายตัวในอัตราที่ชะลอตัวลงตามการชะลอตัวของ การขยายสินเชื่อและรายได้ดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ที่ลดลง ดังจะเห็นว่าอัตราส่วนรายได้ สุทธิจากดอกเบี้ยและเงินปันผลต่อสินทรัพย์สุทธิเฉลี่ย (NIM) ลดลงจากร้อยละ 3.46 ในช่วง เวลาเดียวกันของปีก่อนมาเป็นร้อยละ 2.95 ต่อปี
 - ภาคอุตสาหกรรมหดตัวร้อยละ 14.9 รุนแรงกว่าที่หดตัวร้อยละ 6.7 ในไตรมาส 4/51 โดยที่การผลิตสินค้าอุตสาหกรรมที่ใช้ภายในประเทศและอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก ลดลงมาก โดยในไตรมาสแรกนี้การผลิตสินค้าอุตสาหกรรมในกลุ่มที่เป็นการผลิตเพื่อการ ส่งออกเป็นสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 60 ของปริมาณผลผลิตรวม และกลุ่มที่ผลิตเพื่อการ ส่งออกเป็นสัดส่วนร้อยละ 30-60 ของปริมาณผลผลิตรวมนั้นลดลงมากถึงร้อยละ 22.3

และ 15.9 ตามลำดับ หดตัวรุนแรงขึ้นเมื่อเทียบกับการหดตัวร้อยละ 11.5 และร้อยละ 10 ในไตรมาสสี่ปี 2551 อุตสาหกรรมสำคัญที่การผลิตลดลงมาก ได้แก่ การผลิตแผงวงจร รวม หัวอ่านข้อมูล โทรศัพท์ และเครื่องปรับอากาศ และการผลิตยานยนต์และส่วนประกอบ

อัตราการใช้กำลังการผลิตโดยเฉลี่ยของภาคอุตสาหกรรมในไตรมาสนี้จึงลดลงมาอยู่ที่ร้อยละ 57.8 เทียบกับร้อยละ 73.5 ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ซึ่งสะท้อนว่ามีกำลังการผลิตเหลือในระบบมากขึ้นและจะเป็นอุปสรรคต่อการขยายการลงทุนในระยะต่อไป กลุ่มอุตสาหกรรมสำคัญที่อัตราการใช้กำลังการผลิตอยู่ในระดับต่ำกว่าร้อยละ 50 นั้น ได้แก่ ผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ (45.6%) เครื่องใช้ไฟฟ้า (42.9%) ยานยนต์และอุปกรณ์ขนส่ง (43.6%) เหล็กและผลิตภัณฑ์เหล็ก (35.6%) ผลิตภัณฑ์เครื่องหนัง (26.1%) รองเท้า (39.6%) และเครื่องเรือน (26.5%) เป็นต้น

- ภาคการก่อสร้างยังหดตัวมาร้อยละ 7.9 และเป็นการหดตัวต่อเนื่อง 4 ไตรมาส แต่อย่างไรก็ตามนับว่าการหดตัวได้ลดความรุนแรงลงบ้างเมื่อเทียบกับที่หดตัวถึงร้อยละ 12.8 ในไตรมาส 4/51 การหดตัวในภาคการก่อสร้างยังเป็นผลจากการที่ความเชื่อมั่นและกำลังซื้อของผู้บริโภคลดลงและการขยายสินเชื่อของสถาบันการเงินมีความเข้มงวดมากขึ้น ทั้งนี้ในไตรมาสแรกนี้การลงทุนในการก่อสร้างของภาคเอกชนลดลงร้อยละ 8.2 ในขณะที่การลงทุนในการก่อสร้างของภาครัฐนั้นลดลงร้อยละ 9.4

แต่อย่างไรก็ตามเริ่มมีปัจจัยบวกสำหรับการก่อสร้าง นั่นคือราคาวัสดุก่อสร้างที่ลดลงร้อยละ 9.1 นับเป็นการลดลงครั้งแรกในรอบ 11 ไตรมาส ซึ่งเป็นผลมาจากการที่ราคาเหล็กและผลิตภัณฑ์คอนกรีตที่ลดลงร้อยละ 28.1 และ 0.1 ตามลำดับ และคาดว่าในครึ่งหลังของปีสถานการณ์จะปรับตัวดีขึ้นจากผลการดำเนินมาตรการกระตุ้นภาคอสังหาริมทรัพย์ของภาครัฐทั้งในเรื่องการลดหย่อนภาษีค่าใช้จ่ายในการซื้อบ้านที่อยู่อาศัยและการลดภาษีธรรมเนียมการโอน รวมทั้งมีความคืบหน้าของการดำเนินโครงการระบบขนส่งมวลชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

- การลดลงของจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติส่งผลให้ภาคโรงแรมและภัตตาคารหดตัวร้อยละ 5.0 ลดความรุนแรงลงเมื่อเทียบกับที่หดตัวมาร้อยละ 7.7 ในไตรมาสสุดท้ายปีที่แล้ว และเมื่อประกอบกับการลดลงของการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศตามภาวะการส่งออกและการนำเข้า จึงมีผลทำให้สาขาคมนาคมขนส่งและการสื่อสารหดตัวลงร้อยละ 6.5 ต่อเนื่องจากที่หดตัวถึงร้อยละ 10.6 ในไตรมาสสุดท้ายปี 2551 แต่ก็นับว่าลดความรุนแรงลงเช่นกันเนื่องจากในไตรมาสสุดท้ายนั้นส่วนหนึ่งเป็นผลกระทบจากการปิดสนามบินที่ทำให้การขนส่งทางอากาศหยุดชะงัก

2. เสถียรภาพเศรษฐกิจยังอยู่ในเกณฑ์ดีแต่ต้องเฝ้าระวังเรื่องปัญหาการว่างงาน

2.1 เสถียรภาพในประเทศยังอยู่ในเกณฑ์ดี : เงินเฟ้อต่ำ และต้องติดตามปัญหาการว่างงานอย่างใกล้ชิด

- อัตราเงินเฟ้อเฉลี่ยในไตรมาสแรกของปีเท่ากับร้อยละ -0.3 จากร้อยละ 2.1 ในไตรมาสสุดท้ายของปีที่ผ่านมา และในเดือนเมษายน 2552 อัตราเงินเฟ้อเท่ากับร้อยละ -0.9 ทำให้เฉลี่ย 4 เดือนแรกเงินเฟ้อเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ -0.4

แต่อย่างไรก็ตามราคาสินค้าหมวดอาหารและเครื่องดื่ม² ยังเพิ่มขึ้นมากในทุกรายการ โดยในไตรมาสนี้ ดัชนีราคาหมวดอาหารและเครื่องดื่มเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 10.0 แต่ดัชนีราคาหมวดที่ไม่ใช่อาหารลดลงร้อยละ 6.9 เป็นผลมาจากการดำเนิน "5 มาตรการ 6 เดือน" ของรัฐบาล ประกอบกับราคาน้ำมันขายปลีกภายในประเทศลดลงอย่างต่อเนื่องตามราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกที่ลดลง ส่งผลทำให้ดัชนีราคาในหมวดพาหนะ การขนส่ง น้ำมันเชื้อเพลิง และค่าน้ำ ค่าไฟ ลดลงมาก

- อัตราการว่างงานโดยเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 2.1 สูงขึ้นจากอัตราการว่างงานเฉลี่ยร้อยละ 1.4 ของทั้งปี 2551 ซึ่งชี้ถึงแนวโน้มการว่างงานที่เพิ่มขึ้นในภาวะที่การผลิตและการลงทุนหดตัว

2.2 เสถียรภาพด้านต่างประเทศอยู่ในเกณฑ์ดี : ดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุล และทุนสำรองระหว่างประเทศอยู่ในระดับสูง

- ดุลบัญชีเดินสะพัดในไตรมาสแรกปี 2552 เกินดุล 9,112 ล้านดอลลาร์ สรอ. (หรือเท่ากับ 32,580 ล้านบาท) ซึ่งเป็นการเกินดุลการค้า 7,800 ล้านดอลลาร์ สรอ. และดุลบริการเกินดุล 1,312 ล้านดอลลาร์ สรอ. การเกินดุลในระดับสูงส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากมูลค่าการนำเข้าหดตัวรุนแรงกว่าการส่งออกในภาวะที่เศรษฐกิจหดตัว ประกอบกับในช่วงที่เศรษฐกิจซบเซานั้นรายจ่ายด้านการท่องเที่ยวและค่าเดินทางของคนไทยไปต่างประเทศลดลงมาก ในขณะที่รายรับจากการท่องเที่ยวและค่าเดินทางของนักท่องเที่ยวต่างชาติเพิ่มขึ้นตามฤดูกาลท่องเที่ยว
- เงินทุนสำรองระหว่างประเทศ ณ สิ้นเดือนเมษายน เท่ากับ 116.83 พันล้านดอลลาร์ สรอ. (และมี Net Forward Position อีก 3.58 พันล้านดอลลาร์ สรอ.) ซึ่งคิดเป็นประมาณ 4.9 เท่าของหนี้ต่างประเทศระยะสั้น และเท่ากับการนำเข้าประมาณ 12.6 เดือน
- อัตราแลกเปลี่ยนในไตรมาสแรกเฉลี่ยเท่ากับ 35.31 บาทต่อดอลลาร์ สรอ. อ่อนค่าลงร้อยละ 1.54 จากไตรมาสสุดท้ายของปีที่ผ่านมา และอ่อนค่าลงร้อยละ 8.09 เมื่อเทียบกับ

² หมวดอาหารและเครื่องดื่มมีน้ำหนักในตะกร้าการบริโภค (Consumption basket) เท่ากับร้อยละ 33.01

ช่วงเดียวกันของปี 2551 ซึ่งค่าเงินบาทเคลื่อนไหวไปในทิศทางเดียวกับสกุลเงินในภูมิภาคที่โดยเฉลี่ยอ่อนค่าลง

- ในไตรมาสแรกปี 2552 มีเงินทุนเคลื่อนย้ายไหลออกต่อเนื่องโดยมีจำนวนสุทธิ 2,953.65 ล้านดอลลาร์สหรัฐ. โดยที่เป็นการไหลออกของภาคธนาคารเพื่อถือสินทรัพย์ต่างประเทศ และการชำระหนี้ของภาคเอกชนเป็นสำคัญ

3. แนวโน้มเศรษฐกิจไทยในช่วงที่เหลือของปี 2552

3.1 ในปี 2552 คาดว่าเศรษฐกิจไทยจะหดตัวต่อเนื่องในครึ่งแรกโดยคาดว่าอัตราการขยายตัวเฉลี่ยทั้งปีจะอยู่ในช่วงประมาณร้อยละ (-3.5) ถึง (-2.5) ซึ่งเป็นการปรับลดการประมาณการลงจากการขยายตัวร้อยละ (-1) ถึง (0) ในการแถลงข่าวเมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2552 ซึ่งเป็นการปรับลดการประมาณการตามภาวะเศรษฐกิจโลกที่ถดถอยมากกว่าที่คาดไว้ และได้ส่งผลกระทบให้การส่งออกของไทยหดตัวมากและเร็วกว่าที่คาดไว้เดิม โดยเฉพาะในครึ่งแรกของปี และได้ส่งผลกระทบต่อเนื่องให้การใช้จ่ายและการลงทุนของภาคธุรกิจเอกชนหดตัวชัดเจนมากขึ้น ภาคธุรกิจได้ลดการผลิตและการจ้างงานลงมากและกระทบรายได้และกำลังซื้อของประชาชน กำลังการผลิตส่วนเกินอยู่ในระดับสูง และเมื่อประกอบกับสถาบันการเงินมีความเข้มงวดมากขึ้นในการขายสินเชื่อรวมทั้งความเชื่อมั่นของภาคธุรกิจก็ยังอยู่ในระดับต่ำภายใต้บรรยากาศทางเศรษฐกิจที่ขบเซาทำให้คาดได้ว่าการลงทุนภาคเอกชนจะยังหดตัวต่อเนื่องตลอดทั้งปี โดยเฉพาะในสาขาอุตสาหกรรม สาขาการก่อสร้างและอสังหาริมทรัพย์ สาขาการค้าปลีกค้าส่ง และสาขาการขนส่ง ทั้งนี้โดยมีประเด็นการประมาณการและความเคลื่อนไหวทางเศรษฐกิจ ดังนี้

(1) **คาดว่าเศรษฐกิจไทยในไตรมาสสองจะยังอยู่ในภาวะหดตัวต่อเนื่องจากไตรมาสแรก**เนื่องจากเศรษฐกิจโลกยังมีแนวโน้มถดถอยต่อเนื่องและจะส่งผลให้การส่งออกและการผลิตในหลายสาขาของไทยหดตัวต่อเนื่อง กำลังการผลิตส่วนเกินจะยังสูงอยู่และไม่จูงใจให้ภาคธุรกิจเอกชนขยายการลงทุน แต่อย่างไรก็ตามคาดว่าจะการหดตัวของเศรษฐกิจไทยในไตรมาสสองนั้นจะลดความรุนแรงลงกว่าในไตรมาสแรกและหากเปรียบเทียบไตรมาสต่อไตรมาส (Quarter on quarter หรือ QoQ growth) แล้วมีโอกาสที่ขยายตัวเป็นบวก เนื่องจาก

- ในไตรมาสสองจะมีแรงสนับสนุนจากการดำเนินมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาลที่ช่วยพยุงไม่ให้เกิดการใช้จ่ายของประชาชนลดลงมากในขณะที่มีการเร่งรัดของใช้จ่ายในส่วนของกิจกรรมและโครงการของภาครัฐเองตามเป้าหมายที่วางไว้
- เริ่มมีสัญญาณว่าเศรษฐกิจโลกนั้นอยู่ในช่วงที่เริ่มปรับตัวเข้าสู่เสถียรภาพมากขึ้นในไตรมาสสอง (Stabilization process) โดยที่คาดว่าจะการหดตัวของการค้า

ระหว่างประเทศจะลดความรุนแรงลงในช่วงปลายไตรมาสหลังจากที่หดตัวรุนแรงสุดในช่วงเดือนมีนาคมและเมษายน

- อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจไทยในไตรมาสสองของปีที่แล้วไม่สูงมาก ดังนั้นในทางเทคนิคก็จะช่วยให้อัตราการหดตัวของเศรษฐกิจในไตรมาสสองของปีนี้ไม่รุนแรงมากเช่นในไตรมาสแรก

(2) คาดว่าเศรษฐกิจไทยมีโอกาสที่จะกลับมาขยายตัวเป็นบวกได้ในครึ่งหลังของปี 2552 และช่วยให้การหดตัวของทั้งปีไม่รุนแรงมากอันเนื่องจากปัจจัยสนับสนุนการฟื้นตัวของเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ การฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก การใช้จ่ายงบประมาณเพิ่มเติม 116,700 ล้านบาท การดำเนินมาตรการภายใต้แผนการฟื้นฟูเศรษฐกิจระยะเร่งด่วน การดำเนินโครงการภายใต้กรอบแผนการลงทุนภาครัฐในระยะปานกลางระยะยาว การดำเนินนโยบายการเงินผ่อนคลาย และการดูแลสภาพคล่องในภาคการเงินและการขยายสินเชื่อแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ทั้งนี้คาดว่าเศรษฐกิจไทยจะกลับมาขยายตัวเป็นบวกได้ในครึ่งหลังของปีภายใต้เงื่อนไข ดังนี้

- เศรษฐกิจโลกผ่านจุดต่ำสุดในครั้งแรกของปี 2552 โดยประเทศต่าง ๆ เริ่มได้รับผลจากการกระตุ้นเศรษฐกิจทั้งจากการลดดอกเบี้ยลงสู่ระดับต่ำสุดเป็นประวัติการณ์ และการดำเนินมาตรการการคลังเพื่อดูแลปัญหาการว่างงานและกระตุ้นการใช้จ่ายและการลงทุน ทั้งโดยการใช้จ่ายมาตรการภาษี การโอนเงินไปสู่ภาคประชาชน และการใช้จ่ายโดยตรงโดยภาครัฐเอง

นอกจากนี้ปัญหาภาคการเงินของสหรัฐฯ ได้คลี่คลายลง ล่าสุดในช่วงเดือนมีนาคมถึงเมษายนเครื่องชี้เศรษฐกิจของหลายประเทศเริ่มส่งสัญญาณในทางบวกมากขึ้นโดยเฉพาะในด้านความเชื่อมั่นผู้บริโภคที่ปรับตัวดีขึ้น การผลิตภาคอุตสาหกรรมที่หดตัวในอัตราที่ลดความรุนแรงลง และการลดลงของสต็อกสินค้า

เครื่องชี้ดังกล่าวปรับตัวดีขึ้นเป็นวงกว้างในหลายประเทศทั้งในสหรัฐฯ จีน และประเทศเศรษฐกิจหลักในเอเชีย จึงคาดว่าเศรษฐกิจโลกจะฟื้นตัวดีขึ้นในครึ่งหลังของปี และผลกระทบต่อการส่งออก ภาคการผลิต และการจ้างงานและฐานรายได้ของประชาชน จากปัญหาเศรษฐกิจโลกจะบรรเทาลง ภายใต้เงื่อนไขเศรษฐกิจเศรษฐกิจโลกดังกล่าวจึงคาดว่า การส่งออกและการท่องเที่ยวจะเริ่มปรับตัวดีขึ้นบ้างในครึ่งหลัง โดยจะไม่หดตัวมากเช่นในครั้งแรกของปี

คาดว่าเศรษฐกิจโลกในปี 2552 มีแนวโน้มขยายตัวร้อยละ (-2.0) ถึง (-1.5) ปรับลดลงจากที่คาดว่าจะขยายตัว (-0.5) ถึงร้อยละ 0.5 ในการประมาณการ

ครั้งที่ 23 กุมภาพันธ์ 2552 การประมาณการล่าสุดชี้ว่าเศรษฐกิจโลกเข้าสู่ภาวะถดถอยที่รุนแรงมากที่ขยายตัวร้อยละ 5.1, 5.2 และ 3.2 ในปี 2549, 2550 และ 2551 ตามลำดับ

- การดำเนินมาตรการเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจภายใต้กรอบงบประมาณเพิ่มเติมกลางปีจำนวน 116,700 ล้านบาทเริ่มมีการเบิกจ่ายได้ตั้งแต่เดือนมีนาคม และมีการดำเนินโครงการและการเบิกจ่ายที่คืบหน้ามากขึ้นตั้งแต่ไตรมาส 2 ซึ่งจะช่วยให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้นและพียงไม่ให้เกิดการใช้จ่ายครัวเรือนหดตัวมาก รวมถึงมีการดูแลผู้ว่างงาน ซึ่งจะช่วยรักษาอัตราการขยายตัวของการบริโภคภาคเอกชนและส่งผลกระทบต่อเนื่องในการกระตุ้นการใช้จ่ายของครัวเรือนได้ดีขึ้นในครึ่งหลังของปี
- การเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณปี 2552 ให้สามารถเบิกจ่ายได้ตามเป้าหมายร้อยละ 94 ของงบประมาณรวม และมีการเตรียมความพร้อมของโครงการภายใต้กรอบงบประมาณประจำปี 2553 ให้สามารถดำเนินการและเบิกจ่ายได้ทันทีในไตรมาสแรกของปีงบประมาณ (ตุลาคมถึงธันวาคม 2552)
- การเร่งรัดการดำเนินการโครงการลงทุนสำคัญของภาครัฐภายใต้แผนการฟื้นฟูเศรษฐกิจในระยะที่ 2 เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจและเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศให้สามารถเริ่มดำเนินการได้ทันทีในไตรมาสสุดท้ายของปี
- การพยุงราคาสินค้าเกษตรไม่ให้ตกต่ำจนเกินไป โดยการประกันราคาสินค้าเกษตรสำคัญ ได้แก่ ยางพารา ข้าว มันสำปะหลัง ปาล์มน้ำมัน และข้าวโพด ซึ่งจะช่วยรักษารายได้ของเกษตรกรและการจ้างงานในภาคเกษตร
- มาตรการค้ำประกันสินเชื่อและการขยายสินเชื่อของสถาบันการเงินเฉพาะกิจและการดำเนินนโยบายการเงินอย่างผ่อนคลายเป็นช่วยให้ภาคเอกชนสามารถดำเนินธุรกิจและปรับตัวในภาวะที่เศรษฐกิจถดถอยได้ รวมทั้งผู้ประกอบการยังมีความมั่นใจทางการเงินดีสามารถหาโอกาสในการลงทุนและเพิ่มขีดความสามารถของธุรกิจเพื่อเตรียมรับเมื่อเศรษฐกิจโลกปรับตัวดีขึ้น
- ราคาน้ำมันดิบดูไบโดยเฉลี่ยไม่เกินบาร์เรลละ 60 ดอลลาร์ สรอ. เนื่องจากความต้องการน้ำมันดิบในตลาดโลกจะชะลอลงโดยที่คาดว่าจะไม่มีภาวะชะงักงันด้านการผลิต โดยคาดว่าราคาน้ำมันดิบดูไบเฉลี่ยในปี 2552 จะอยู่ในช่วง 50-60 ดอลลาร์ สรอ. ปรับเพิ่มขึ้นจากสมมุติฐานเดิมที่บาร์เรลละ 45-55 ดอลลาร์ สรอ. ตามสัญญาณการปรับเพิ่มราคาในช่วง 5 เดือนแรกของปี

- การเพิ่มการผลิตตามวัฏจักรสินค้าคงคลัง การลดการนำเข้าและการผลิตในปริมาณที่มากกว่าการลดลงของการใช้จ่ายและการส่งออกชี้ว่าภาคธุรกิจเอกชนได้ใช้สินค้าและวัตถุดิบที่สะสมไว้ในสินค้าคงคลังทดแทนการผลิตใหม่หรือการนำเข้า โดยที่ในไตรมาสแรกมีการลดการสะสมสต็อกลงเป็นมูลค่ามากถึง 156,209 ล้านบาทซึ่งชี้ว่าภาคธุรกิจเอกชนจะมีความจำเป็นต้องปรับเพิ่มการผลิตในครึ่งหลังของปีและบริหารสต็อกสินค้าให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม จึงคาดว่าวัฏจักรการผลิตจะฟื้นตัวดีขึ้นโดยเฉพาะภายใต้การคาดการณ์ว่าเศรษฐกิจโลกจะปรับตัวดีขึ้น

- (3) แนวโน้มการปรับตัวทางเศรษฐกิจในทิศทางที่ดีขึ้นตามลำดับนั้นคาดว่าจะสะท้อนให้เห็นในอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่เมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงไตรมาสต่อไตรมาสโดยหักลบปัจจัยทางฤดูกาลออกแล้ว (Quarter on Quarter Growth หรือ QoQ growth) เศรษฐกิจมีโอกาสดำเนินการได้ตั้งแต่ไตรมาสสอง และปริมาณกิจกรรมทางเศรษฐกิจ (Real GDP Level) นั้นอยู่ในระดับต่ำสุดแล้วในไตรมาสแรกของปี 2552 แต่อย่างไรก็ตามในด้านการผลิตและการลงทุนนั้นจะต้องอาศัยการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกที่มีความแน่นอนและชัดเจนมากขึ้นมาเป็นปัจจัยหลักในการผลักดันให้เกิดการขยายการผลิตและการลงทุนได้อย่างแท้จริง โดยที่การฟื้นตัวของการผลิตและการลงทุนจะช่วยสร้างงานและสนับสนุนให้การใช้จ่ายครัวเรือนยังยืนต่อไปได้ ดังนั้นในภาวะที่การฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกยังเปราะบางการฟื้นตัวของเศรษฐกิจไทยจะยังมีความเปราะบางอยู่เช่นกัน

3.2 การประมาณการเศรษฐกิจปี 2552 มีองค์ประกอบ ดังนี้

- (1) การใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคภาคครัวเรือนมีแนวโน้มขยายตัวเพียงเล็กน้อยร้อยละ 0.4 สะท้อนตัวลงมากจากการขยายตัวร้อยละ 2.5 ในปี 2551 และเป็นการปรับลดลงจากการคาดการณ์การขยายตัวร้อยละ 2.2 ในการประมาณการครั้งที่ผ่านมานี้เนื่องจากมีผลกระทบของการหดตัวของภาคการส่งออกและการผลิตต่อฐานรายได้และการใช้จ่ายของประชาชนที่รุนแรงและทำให้การใช้จ่ายหดตัวในไตรมาสแรก ซึ่งคาดว่าจะยังคงมีผลต่อเนื่องในไตรมาสสอง อย่างไรก็ตามการดำเนินมาตรการของรัฐบาลจะช่วยพยุงไม่ให้เกิดการใช้จ่ายหดตัวมาก และภาคการผลิตและการส่งออกมีแนวโน้มปรับตัวดีขึ้นในช่วงครึ่งหลังของปีตามภาวะเศรษฐกิจโลก
- (2) การใช้จ่ายของภาครัฐบาล (ณ ราคาปีฐาน) จะขยายตัวร้อยละ 11.3 ซึ่งเป็นการปรับเพิ่มจากร้อยละ 8.3 ในการประมาณการครั้งที่ผ่านมามาตามแนวโน้มการเบิกจ่ายที่ดำเนินการได้สูงในไตรมาสแรกของปีปฏิทิน 2552 และคาดว่าจะสามารถเร่งรัดการใช้จ่ายรัฐบาลได้ต่อเนื่องในช่วงที่เหลือของปี โดยเฉพาะการเบิกจ่าย

ตามมาตรการภายใต้แผนฟื้นฟูเศรษฐกิจระยะที่ 1 ซึ่งคาดว่าจะมีเม็ดเงินเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจมากขึ้นในช่วงไตรมาสที่สองและสาม รวมทั้งการเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณปี 2553 ซึ่งรวมถึงการดำเนินการภายใต้แผนฟื้นฟูเศรษฐกิจระยะที่ 2 ให้เริ่มมีเบิกจ่ายได้ในไตรมาสสุดท้ายของปี

- (3) การลงทุนภาคเอกชนมีแนวโน้มหดตัวร้อยละ 9.7 ปรับลดลงจากการคาดการณ์ว่าจะหดตัวร้อยละ 3.0 ในการประมาณการครั้งที่แล้ว ซึ่งสะท้อนการหดตัวที่รุนแรงของการลงทุนภาคเอกชนในไตรมาสแรก และแนวโน้มการลงทุนในช่วงที่เหลือของปีซึ่งคาดว่าจะยังอยู่ในภาวะหดตัวเนื่องจากระดับกำลังการผลิตส่วนเกินในระบบเศรษฐกิจที่อยู่ในระดับสูง แนวโน้มการฟื้นตัวของอุปสงค์ในตลาดโลกยังมีความเปราะบางและการฟื้นตัวมีความเสี่ยงที่จะใช้ระยะเวลายาว ความเชื่อมั่นของธุรกิจและนักลงทุนที่ยังอยู่ในภาวะอ่อนตัว รวมทั้งการลดลงของการเคลื่อนย้ายเงินลงทุนโดยตรงในตลาดโลก
- (4) การลงทุนภาครัฐ (ณ ราคาปีฐาน) มีแนวโน้มขยายตัวร้อยละ 5.0 ซึ่งเป็นการปรับลดลงจากการขยายตัวร้อยละ 8.0 ในการประมาณการครั้งที่ผ่านมาตามการลดลงของลงทุนภาครัฐในไตรมาสแรก และการปรับลดลงลงทุนในงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2553 ในขณะที่ยังอยู่ในช่วงของการเตรียมความพร้อมโครงการลงทุนภายใต้แผนการฟื้นฟูเศรษฐกิจระยะที่ 2
- (5) มูลค่าการส่งออกสินค้าในรูปเงินดอลลาร์ สรอ. หดตัวร้อยละ 15.0 ปรับลดลงจากการประมาณการหดตัวร้อยละ 13.1 ในการประมาณการเดิม โดยเป็นการปรับลดปริมาณการส่งออกจากการหดตัวร้อยละ 6.5 เป็นการหดตัวร้อยละ 11 ในการประมาณการครั้งนี้ ซึ่งเป็นการปรับตามตามสถานการณ์ล่าสุดใน 4 เดือนแรกของปี และเป็นการปรับตามการปรับลดสมมติฐานแนวโน้มเศรษฐกิจโลกที่คาดว่าจะหดตัวระหว่างร้อยละ 2.0 ถึงร้อยละ 1.5 เทียบกับสมมติฐานการขยายตัวระหว่างร้อยละ (-0.5) – (0.5) ในการประมาณการครั้งที่ผ่านมา นอกจากนี้ยังได้ปรับสมมติฐานด้านราคาส่งออกจากเดิมที่คาดว่าจะลดลงร้อยละ 6.6 เป็นการลดลงร้อยละ 4.0 ตามสัญญาณการฟื้นตัวของราคาสินค้าโภคภัณฑ์ในตลาดโลก
- (6) มูลค่าการนำเข้าสินค้าลดลงตามการหดตัวของการผลิต การส่งออก การลงทุน และการชะลอตัวของการใช้จ่าย รวมทั้งการลดลงของราคาสินค้านำเข้า โดยมูลค่าการนำเข้าสินค้ามีมูลค่าลดลงร้อยละ 19.6 ซึ่งเป็นการปรับลดลงจากการคาดการณ์ว่าจะหดตัวร้อยละ 14.0 ในการประมาณการครั้งที่ผ่านมา ทั้งนี้เนื่องจากการผลิต การส่งออก การลงทุนมีแนวโน้มที่จะหดตัวรุนแรงมากกว่าที่คาดการณ์ไว้เดิม

นอกจากนี้ยังได้ปรับสมมติฐานด้านราคานำเข้าจากที่คาดว่าจะลดลงร้อยละ 7.0 เป็นการลดลงร้อยละ 8.0 ในการประมาณการครั้งนี้

- (7) ดุลการค้าเกินดุล 8.3 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. และเมื่อรวมกับดุลบริการที่คาดว่าจะเกินดุล จะส่งผลให้ดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุลประมาณ 9.3 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. หรือร้อยละ 3.7 ของ GDP ซึ่งสูงกว่าการคาดการณ์เดิมที่ว่าจะเกินดุลประมาณร้อยละ 0.9 ของ GDP
- (8) เสถียรภาพทางเศรษฐกิจจะมีความเสี่ยงมากขึ้นจากปัญหาการว่างงาน แต่โดยภาพรวมนั้น จะยังอยู่ในระดับที่บริหารจัดการได้
 - อัตราเงินเฟ้อมีแนวโน้มลดลงเป็นร้อยละ (-0.5) – (0.5) ต่ำกว่าอัตราเงินเฟ้อร้อยละ 5.5 ในปี 2551 มาก โดยเป็นผลจากการลดลงของราคาน้ำมันและราคาสินค้าโภคภัณฑ์ซึ่งเป็นต้นทุนส่วนสำคัญในการผลิต และความต้องการสินค้าและบริการรวมของทั้งตลาดภายในและการส่งออกลดลง โดยที่ในครั้งแรกของปีอัตราเงินเฟ้อจะยังติดลบเนื่องจากจะยังมีผลของ “5 มาตรการ 6 เดือน” จนถึงเดือนกรกฎาคม 2552 นี้ ก่อนที่จะปรับเพิ่มขึ้นในครั้งหลังตามราคาน้ำมันและการฟื้นตัวของอุปสงค์ภายในประเทศ
 - อัตราการว่างงานมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 2.0-2.5 หรือเป็นการว่างงานจำนวนประมาณ 7 แสน ถึง 9 แสนคน (จากประมาณการกำลังแรงงานประมาณ 36.942 ล้านคน) ปรับลดลงจากร้อยละ 2.5-3.5 ในการประมาณการครั้งที่แล้ว เนื่องจากมีสัญญาณว่าการปลดคนงานนั้นได้ผ่านพ้นช่วงต่ำสุดไปแล้วในไตรมาสแรก โดยผู้ว่างงานเฉลี่ยในไตรมาสแรกอยู่ที่ 7.8 แสนคน ทั้งนี้ล่าสุดในเดือนเมษายนและช่วงต้นเดือนพฤษภาคมภาคอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ได้เริ่มกลับมาจ้างคนงานเพิ่ม

4. แนวทางการบริหารจัดการเศรษฐกิจในช่วงครึ่งหลังของปี 2552

ในภาวะวิกฤตเศรษฐกิจการเงินโลกที่ยังมีความเสี่ยงที่เศรษฐกิจโลกจะฟื้นตัวได้อย่างช้า ๆ ในครึ่งหลังของปีนี้และมีความเปราะบาง โดยที่ภาพรวมทั้งปีนั้นเศรษฐกิจโลกหดตัวและเป็นการหดตัวที่รุนแรงมากกว่าที่คาดไว้ในช่วงต้นปี การค้าโลกลดลงอย่างรวดเร็วและส่งผลกระทบต่อส่งออกของหลายประเทศ รวมทั้งส่งผลกระทบต่อประเทศไทยมาตั้งแต่ปลายปีที่แล้วและรุนแรงมากขึ้นในช่วงครึ่งแรกของปีนี้ รัฐบาลมีความจำเป็นจะต้องเร่งรัดและดูแลให้การดำเนินมาตรการรัฐบาลเพื่อบรรเทาผลกระทบและการกระตุ้นเศรษฐกิจไทยให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนี้

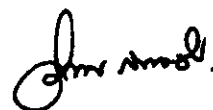
- 4.1 เร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณปี 2552 และงบประมาณเพิ่มเติมกลางปีจำนวน 116,700 ล้านบาท รวมทั้งการเร่งดำเนินการจัดสรรงบประมาณประจำปีงบประมาณ 2553 และมีการเตรียม

ความพร้อมของโครงการที่จะทำให้สามารถดำเนินการและเบิกจ่ายได้ทันทีในไตรมาสแรกของปีงบประมาณ (ตุลาคมถึงธันวาคม 2552) ควบคู่ไปกับการเร่งรัดการดำเนินการโครงการลงทุนที่สำคัญของภาครัฐทั้งที่อยู่ภายใต้กรอบงบประมาณ กรอบงบลงทุนรัฐวิสาหกิจ และโครงการภายใต้แผนฟื้นฟูเศรษฐกิจในระยะที่ 2 ให้มีความคืบหน้าอย่างจริงจัง

- 4.2 เร่งรัดการดำเนินงานตามมาตรการดูแลแรงงานผู้ถูกเลิกจ้างงานให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลทั้งในเรื่องการดูแลให้มีสวัสดิการรองรับที่เหมาะสมและได้รับการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มทักษะและมีทักษะที่เพิ่มโอกาสในการหางานใหม่
- 4.3 ดูแลและปรับปรุงกลไกการช่วยเหลือเกษตรกร ทั้งด้านการแทรกแซงราคาและการพัฒนาภาคเกษตรอย่างครบวงจรให้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความโปร่งใสตรวจสอบได้
- 4.4 ดำเนินนโยบายการเงินผ่อนคลาย และสนับสนุนให้ภาคธุรกิจมีสภาพคล่องทางการเงินอย่างเพียงพอ รวมทั้งการดูแลเรื่องการประกันสินเชื่อและการสนับสนุนสินเชื่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐ

(รายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบ)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำกราบเรียนนายกรัฐมนตรี เพื่อโปรดทราบและให้ความเห็นชอบ นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบในการประชุมวันที่ 26 พฤษภาคม 2552 ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

(นายอำพน กิตติอำพน)

เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ